

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA HRÁDEK
HRÁDEK 53, 671 27

Preventivní program školy

(původně Minimální preventivní program školy)

2023/2024

Obsah:

- 1. Úvod**
- 2. Charakteristika školy**
- 3. Plán ŠMP**
- 4. Současný stav problematiky**
- 5. Konkrétní úkoly a cíle PP**
- 6. Primární prevence**
- 7. Plán aktivit pro jednotlivé cílové skupiny ve školním roce 2023/2024**
- 8. Evaluace PP**
- 9. Závěr**

příloha - informační zdroje

1. Úvod

Preventivní program je konkrétní dokument školy zaměřený na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a sociální rozvoj a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností.

Vychází z Metodického pokynu ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve škole a školských zařízeních MŠMT ČR č. j.: 21291/2010-28.

Další dokumenty:

Zákony:

Školský zákon 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání

Zákon č. 359/1999 Sb., o sociální právní ochraně dítěte

Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník – „zákon o rodině“

Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, v platném znění

Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek

Zákon č. 59/2023 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek (úprava v souvislosti s nikotinovými sáčky – od 8.3.2023), kterým se mění zákon č.65/2017, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 135/2006 Sb., na ochranu před domácím násilím

Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a soudnictví ve věcech mládeže

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákon

Úmluva o právech dítěte vyhlášena ve Sbírce zákonů č. 104/1991 Sb.

Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., listina základních práv a svobod

Vyhlášky:

Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních

Vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky

Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

2. Charakteristika školy

Název a adresa školy:

Základní škola a Mateřská škola, Hrádek, okres Znojmo, příspěvková organizace

671 27 Hrádek 53

Název vzdělávacího programu:

„V souladu s přírodou“ (1. - 3. ročník)

„Zdravá škola“ (4. – 5. ročník)

Školní poradenské pracoviště:

Výchovný poradce	Mgr. Marcela Budná (ředitelka školy)	Tel.: 777 464 377 zs-hradek@post.cz
Metodik prevence	Mgr. Martina Šebelová	Tel.: 728 853 741 sebelovamartina1@seznam.cz
Speciální pedagog	Mgr. Dagmar Mikešová	dasamikesova14@seznam.cz

Členové školního poradenského pracoviště se setkávají každý poslední pátek v měsíci

(popř. dle aktuální potřeby). Tento čas je také vyhrazen pro konzultační hodiny poskytované pro zákonné zástupce i žáky (po předchozí domluvě).

3. Plán školního metodika prevence:

Obecným cílem metodika prevence pro školní rok 2023/2024 je preventivní činnost v oblasti rizikového chování, sledování žáků v oblasti pedagogické, psychologické a sociální, zjišťování negativních projevů a pomoc při jejich nápravě.

Během celého školního roku budou vykonávány metodické, koordinační, informační a poradenské činnosti pro žáky, pedagogy a rodiče:

- tvorba a realizace PP (na kterém se podílejí všichni pedagogové)
- spolupráce s PPP Znojmo
- účast na pracovních setkáních ŠMP
- zúčastňovat se v rámci DVPP školících akcí, seminářů
- společně s ostatními pedagogickými pracovníky plánovat a připravovat akce pro žáky z oblasti prevence – besedy, přednášky, akce, projekty ve spolupráci s PPP, Policií ČR a dalšími organizacemi, které se zabývají danou problematikou
- poskytovat individuální konzultace žákům i rodičům
- poskytovat poradenské služby zákonným zástupcům
- poskytovat odborné vedení a metodickou podporu třídním učitelům
- získávat a shromažďovat aktuální informace, právní předpisy a zajistit jejich předávání ostatním pedagogům
- aktualizovat nástěnku s tematikou prevence rizikového chování
- umožnit žákům využívat schránku důvěry
- monitorovat projevy rizikového chování (spolupráce s výchovným poradcem, vedením školy a učiteli) a následně případné problémy neodkladně řešit, hledat případnou pomoc u dalších odborníků
- podněcovat pedagogické pracovníky a zákonné zástupce žáků ke spolupráci při akcích
- podporovat zájem pedagogů o vzdělávání v oblasti prevence

Konzultační hodiny ŠMP pro zákonné zástupce i žáky:

úterý od 9:50 do 10:35 hod. (popř. dle individuální potřeby po předchozí domluvě)

4. Současný stav problematiky

Na naší škole zajišťujeme výuku žáků 1. – 5. ročníku. Přibližně polovinu tvoří žáci, kteří mají trvalé bydliště v Hrádku, současně naši školu navštěvují žáci, kteří dojíždějí z okolních obcí (Slup, Božice, Valtrovice, Křídlovky, Tasovice). Dojíždějícím poskytujeme bezpečný přesun od zastávky do budovy školy pod dohledem pedagogického pracovníka. Ve školním roce 2023/2024 zajišťujeme vzdělávání pro 63 žáků (1. ročník - 10 žáků, 2. ročník - 19 žáků, 3. ročník – 15 žáků, 4. ročník - 11 žáků, 5. ročník - 8 žáků). Škola sdružuje ZŠ, MŠ, školní družinu a školní jídelnu. Vyučování začíná v 7.45 hodin.

Díky menšímu počtu žáků lze přehledně monitorovat situace, mít dostatečný přehled o jednotlivých žácích a snadněji vnímat jakoukoliv změnu, která by nasvědčovala o možných náznacích z oblasti rizikového chování.

Naši školu navštěvují i žáci se sociálním i zdravotním znevýhodněním, což může být podnětem pro vzájemné nepochopení, netoleranci. Proto se v našem programu nezaměřujeme pouze na prevenci drog, vandalismu, záškoláctví, šikany a dalších projevů rizikového chování, ale snažíme se vést děti ke vzájemné ohleduplnosti, toleranci, slušnosti vůči dospělým i sobě navzájem.

Žákům nabízíme pestrou nabídku kroužků a umožňujeme jim trávit volný čas činnostmi, které je zajímají a baví. Výchovným prvkem naší školy jsou různorodé tematické a volnočasové aktivity.

Výhodou naší školy je dostatečně velký venkovní prostor, který každodenně žáci využívají k pohybovým aktivitám a hrám nejen v rámci rekreačních, zájmových a sportovních činností ŠD, ale také v době tzv. velkých přestávek.

Rizikovými místy na škole lze označit prostory šaten, WC, tříd, chodeb, schodiště a vnější prostory školy. Přestože obecně bývá poměrně obtížné eliminovat nežádoucí projevy chování, nám se daří jim úspěšně předcházet především díky dobrému systému dozorů nad žáky ve všech zmiňovaných prostorech.

5. Cíle preventivního programu

Primární prevence u dětí mladšího školního věku je založená na prohlubování dovedností, jak chránit své zdraví a rozvíjet sociální dovednosti. Úkolem je předávat přehledné informace o problematice a tím předcházet rizikovým jevům v chování žáků.

Dlouhodobé cíle (školní preventivní strategie školy):

- bezpečnost a ochrana zdraví žáků
- zdravý životní styl
- eliminace všech projevů šikany – fyzické i psychické včetně kyberšikany
- předcházet xenofobním a rasistickým projevům
- předcházení školní neúspěšnosti žáků
- zabraňovat vandalismu žáků
- potlačit případné záškoláctví
- škodlivost tabakismu (+ nikotinové sáčky, elektronické cigarety, žvýkáci tabák) a užívání dalších omamných a psychotropních látek (+ kratom – stimulační účinek)
- soužití v kolektivu
- adaptace žáků 1.ročníku
- optimalizace školního klimatu
- rozvíjení individuálních schopností a dovedností žáků
- podpora sebedůvěry žáků
- předcházení úpadku morálních hodnot
- výchova žáků k osobní zodpovědnosti a ohleduplnosti
- podporovat sociální dovednosti žáků vůči tlaku vrstevnické skupiny

Specifické cíle:

- mapování situace ve třídách
- začlenění preventivních témat do výuky
- spolupráce v oblasti prevence s rodiči
- získávání finančních prostředků na preventivní aktivity
- vzdělávání pedagogů v oblasti prevence, zapojovat se do kurzů, přednášek
- spolupráce s dalšími institucemi (PPP, PČR, Městská policie atd.)
- zapojení celého pedagogického sboru do systému prevence

6. Prevence sociálně patologických jevů

Základním stavebním kamenem prevence je preventivní program, který je určen žákům, jejich rodičům, pedagogickým pracovníkům i široké veřejnosti. Preventivní program bude začleňován pomocí tematických bloků do standardní výuky v rámci předmětů: vlastivěda, prvouka, přírodověda, tělesná výchova, pracovní činnosti, informatika a environmentální výchova.

Z pohledu pedagogů naší školy patří žáci ZŠ obecně k nejohroženější skupině z hlediska rizikového chování, a proto je důležité zahájit primární prevenci právě v tomto věku, poskytnout žákům co nejvíce informací o problematice všech sociálně patologických jevů a přiměřeně jejich věku s nimi na tato témata otevřeně mluvit. Naším cílem je vytvořit dostatečně podnětné sociální prostředí založené na vzájemné spolupráci a podpoře všech zúčastněných.

Zaměření obsahu prevence ve školním roce 2023/2024:

- výchova ke zdravému životnímu stylu a ochraně zdraví
- rozvoj pozitivního myšlení a posílení kladných vlastností
- zvládání zátěžových situací a schopnost odvrátit se od negativních sociálně patologických jevů
- zájem k efektivnímu využití volného času
- vzájemná komunikace mezi žáky, pedagogy i rodiči

7. Plán aktivit pro jednotlivé cílové skupiny ve školním roce 2023/2024

Pedagogičtí pracovníci:

- nabídka seminářů a DVPP v problematice PP
- seznamování pedagogického sboru s novými skutečnostmi v rámci prevence rizikového chování
- pravidelná setkání školního poradenského pracoviště
- konzultační hodiny ŠMP a ŠPP
- informovat pracovníky školy o skladbě PP a nastavených pravidlech

Rodiče:

- informační servis pro rodiče – seznámení s preventivním programem, strategií školy, školním řádem, klasifikačním řádem (prostřednictvím webových stránek školy, e-mailů, popř. nahlédnutí do dokumentů po vyžádání ve sborovně školy)
- třídní schůzky
- školní akce určené pro rodiče s dětmi (tvořivé dílny)
- konzultační hodiny ŠMP a ŠPP
- přednášková činnost s odborníky různých oborů

Žáci:

Školní kroužky:

Kreativní tvoření (1. a 2. třída) - pondělí od 12:45 do 13:30

Kreativní tvoření (3.,4.,5., třída) - pondělí od 12:45 do 13:30

Sportovní kroužek – úterý od 12:45 do 13:30

Taneční kroužek – středa od 12:45 do 13:30

- pátek od 12:45 do 13:30

Keramika – pondělí od 12:30 do 14:00

- středa od 13:30 do 15:00

- pátek od 12:30 do 14:00

Další plánované akce a aktivity ve školním roce 2023-2024

měsíc	Aktivita	cílová skupina
září	Seznámení rodičů (prostřednictvím e-mailu) se školním řádem 2023/2024. Seznámení žáků se školním řádem 2023/2024. Zdůraznění opatření týkající se dodržování hygienických návyků.	rodiče žáků žáci
	Dopravní hřiště v Hodonicích	2. ročník
	Nabídka kroužků poskytovaných školou	1. – 5. ročník

říjen	Zahájení činnosti kroužků	1. – 5. ročník
	Seznámení žáků i rodičů s PP školy a aktivitách realizovaných v jeho rámci (prostřednictvím webových stránek, popř. možnost nahlédnout do materiálů ve sborovně školy)	žáci a rodiče
	Dopravní výchova	4. ročník
	Poznáváme město Znojmo (podzemí, pověsti, Dům umění, Jihomoravské muzeum)	2. – 5. ročník

listopad	Třídní schůzky (14.11.)	rodiče
	Happening „Bubnovačka“ – (20.11.)	1. – 5. ročník
	Dopravní výchova	4. ročník
	Halloween. Dušičky (1.11.)	1. – 5. ročník
	Beseda na téma „Racionální výživa aneb dlouhodobý zdravý způsob stravování“ – paní Elleroová z firmy Naturela	žáci a rodiče
	Dopravní výchova	4. ročník

prosinec	Vánoční tvoření – dílna pro žáky s rodiči (ZŠ + ŠD)	žáci a rodiče
	Zahájení adventu, rozsvícení vánočního stromu 2.12. 2023	1. – 5. ročník

leden	Kino 31.1. 2024 (nebo 1.2.)	1.– 5. ročník
	Cvičný požární poplach, evakuace	1.– 5. ročník
	„Zimní spáči“ - Jihomoravské muzeum	1., 2. ročník

únor	Programy primární prevence - „Pro život“	3. – 5. ročník
	Planetárium 26.2.2024	2. – 5. ročník
	Dopravní výchova	4. ročník
	Výchovný koncert	1.– 5. ročník

březen	Návštěva knihovny v Tasovicích	2. ročník
	Jarní tvoření – dílna pro žáky s rodiči (ZŠ+ŠD)	žáci a rodiče
	Školní kolo dyslektické olympiády	

duben	Třídní schůzky (16.4.)	Rodiče
	Bezpečnost – Zukal	1. - 5. ročník
	Den Země – program bude upřesněn	1. – 5. ročník
	Dopravní výchova	4. ročník
	Divadélko pro školy 24.4.2024	1. – 5. ročník

květen	Den matek, popř. školní akademie – vystoupení žáků s programem (ZŠ+ŠD – bude upřesněno)	1. – 5. ročník
	Okresní kolo dyslektické olympiády ve Znojmě	
	Branně orientační závod + žáci pozvané školy	1. – 5. ročník

červen	(Po)nocování ve škole	1. – 5. ročník
	Den dětí (dle vlastního uvážení v rámci tříd)	1. – 5. ročník
	Školní výlet (Vranov, Bítov) ???	1. – 5. ročník
	Dopravní výchova – Hodonice	4. ročník

8. Evaluace – školního roku 2022/2023

Konkrétní řešené problémy:

Ročník	I.	II.	III.	IV.	V.
Záškoláctví	0	0	0	0	0
Šikana	0	0	0	0	0
Vandalismus	0	0	0	0	0
Kyberšikana	0	0	0	0	0
Agresivní chování	0	0	0	0	1
Rasismus	0	0	0	0	0
Syndrom CAN	0	0	0	0	0
Podezření na požití OPL	0	0	0	0	0
Celkem	0	0	0	0	0

Kroužky a akce školy:

Ve školním roce 2022/2023 na naší škole žáci navštěvovali: Deskové hry, Sportovní kroužek, Kreativní tvoření, Keramika

Škola se zapojila do dotačních projektů:

Doučování žáků v návaznosti na výpadek prezenční výuky způsobené pandemií covid-19. (Škola poskytuje doučování žákům školy realizované na základě investice 3.2.3 Národního plánu obnovy – financováno Evropskou unií)

Ovoce a zelenina do škol

Mléko do škol

Šablony III

Ve školním roce 2022/2023 se nám podařilo zajistit pro všechny žáky naší školy, kteří měli zájem o školní obědy, zařazení do projektu „Obědy školákům“ (Nadace Sirius a Patron dětí). Žákům budou obědy zdarma poskytovány ve školním roce 2023-2024 (od 5.9.2023).

Zhodnocení aktivit školního roku 2022/2023

V tomto školním roce se podařilo pro žáky zrealizovat několik preventivních programů („Hasík“, návštěva SVČ, kde proběhl program „Kamarádi, můj volný čas a já“, beseda se strážníky Městské policie Znojmo, „Bezpečně na prázdniny“). Na základě vyhodnocení dotazníků se výběr těchto programů žákům líbil, žáci 4. a 5. ročníku by ještě uvítali více praktických ukázek z oblasti záchrany při úrazech, nehodách. V rámci prevence patologických jevů byla dotazníkovým šetřením v jednotlivých třídách mapována oblast vzájemné koheze a klimatu. Z výsledků nebyly zjištěny ukazatele, které by naznačovaly závažné narušení vztahů v kolektivech jednotlivých tříd. Tématům prevence se vyučující věnovali i v rámci běžných vyučovacích hodin, kdy se různými aktivitami zaměřili na rozvoj socio-emočních dovedností a pozitivní atmosféry. Součástí prevence byla i možnost využít schránky důvěry. Nabídka kroužků byla dostatečná, velice kladnou odezvu zaznamenala „keramická dílna“. Také aktivity určené pro rodiče a děti (vánoční a jarní tvořivé dílničky) byly pozitivně ohodnoceny. Z plánovaných aktivit určených pro žáky se nepodařilo (z časových a organizačních důvodů) zrealizovat program „Les nás baví“ a „Sportovní den“ se ZŠ Jaroslavice. Také naplánovaná a

domluvená akce pro rodiče s názvem „Ve zdravém těle zdravý duch“, kterou přislíbil zorganizovat pan Ondřej Kubic, nebyla realizovaná (důvodem bylo jeho pracovní vytížení mimo bydliště).

Závěr plnění:

- nadále rozvíjet spolupráci celého pedagogického sboru při řešení případných problémů
- zajistit pokračování besední a přednáškové činnosti zaměřené na primární prevenci pro žáky 1. stupně
- informovat pedagogický sbor o aktuálních úpravách v legislativě z oblasti rizikového chování (v rámci pedagogických porad, e-mail)
- důsledně plnit preventivní program v rámci vyučovacích předmětů, kroužků, klubů, akcí a projektových dnů
- pokračovat v sebevzdělávání, zapojovat se do kurzů, přednášek (všichni členové pedagogického sboru)

9. Závěr

Preventivní program bude každoročně aktualizován. Školní metodik prevence jej upravuje podle potřeb školy, žáků, pedagogů a rodičů. Při tvorbě a úpravách preventivního programu vychází kromě obecných faktů i z hodnocení uplynulého školního roku, z aktuální situace ve škole, navazuje na již získané poznatky a zkušenosti své i svých kolegů. Tyto cenné poznatky co nejefektivněji využije při tvorbě následujícího programu. Věřím, že za pomoci a podpory vedení školy se nám náš program stane zajímavým a užitečným pomocníkem, který pozitivně ovlivní všestranný rozvoj našich žáků, kteří budou vybaveni potřebnými dovednostmi a zkušenostmi, aby se dokázali vyvarovat nebezpečných nástrah svého okolí.

Příloha

Informační zdroje:

- nástěnka pro žáky a rodiče (umístěná v přízemí vedle vstupu do ŠD) obsahující informace související s tématy zařazenými do preventivního programu, důležitými kontakty, rozvrhem kroužků a informačními letáky týkající se různých oblastí prevence
- webová stránka školy

<http://www.hzscr.cz/>

www.zachrannykruh.cz

<http://www.policie.cz/clanek/jak-zajistit-bezpeci-pro-deti-880802.aspx>

Společenství proti šikaně, www.sikana.org

E - Nebezpečí pro učitele, www.e-nebezpeci.cz

Sdružení Linka bezpečí, www.linkabezpeci.cz

Poradna webu Minimalizace šikany, www.minimalizacesikany.cz

Internet poradna, www.internetporadna.cz

Kontaktní centrum, které přijímá hlášení, týkající se nezákonného a nevhodného obsahu internetu

www.Horka-linka.cz

Poradna E - Bezpečí - poradenská linka zaměřená na prevenci rizikového chování na internetu

www.napisnam.cz

www.saferinternet.cz

www.bezpecne-online.cz

www.e-bezpeci.cz

www.svp-mk-zn.webnode.cz

Důležitá telefonní čísla:

PPP Znojmo (součástí je SPC) – 515 260 077

Policie ČR Znojmo – 974 811 111

OSPOD Znojmo – 515 216 534

Linka bezpečí – 116 111

Rodičovská linka – 606 021 021

SVP Labyrint – 778 705 133

SVČ – 731 822 480 (ředitelka Mgr. Hana Bílková)

Vypracovala: Martina Šebelová

(školní metodik prevence)